

Bibliography

1. Verbickij A.A. Invarianty professionalizma: problemy formirovanija: monografija / A.A. Verbickij, M.D. Il'jasova. – M.: Logos, 2011. – 288 s.
2. Gurevych R.S. Informacijno-komunikacijni tehnologii v profesijnij osviti majbutnih fahivciv : monografija / Gurevych R.S., Kademija M.Ju., Kozjar M.M. – L'viv: LDU BZhd, 2012. – 380 s.
3. Robert I.V. Teorija i metodika informatizacii obrazovanija (psihologo-pedagogicheskie i tehnologicheskie aspekty): monografija / I.V. Robert – M.: IIO RAO, 2008. – 274 s.

УДК 378.091.33.001.895 : 004.7

***Кадемія Майя Юхимівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедру інноваційних та інформаційних технологій в освіті Інституту магістратури, аспірантури, докторантури Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.*

E-mail: kme@svitonline.com

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Процеси, що нині відбуваються в суспільстві, висувають проблему модернізації сучасної вищої освіти, котра значною мірою залежить від якості здійснення навчального процесу і визначається особливостями впровадження інноваційних технологій навчання, готовності студентів до використання інновацій. Традиційна сучасна система підготовки майбутніх фахівців у ВНЗ не здатна забезпечити підготовку компетентного фахівця, який відповідав би вимогам ринку праці. Особливе місце серед інноваційних технологій навчання займають ті педагогічні технології, що інтегровані з інформаційно-комунікаційними технологіями (ІКТ) і використовують можливості сервісів глобальної мережі Інтернет, що сприятиме підвищенню якості підготовки фахівців, володіння ними сучасними ІКТ, здібностями до саморозвитку, мобільності, конкурентоспроможності на ринку праці та ін. Тому важливим завданням є не тільки сформувати необхідні компетенції майбутнього фахівця, а й запропонувати певні педагогічні технології їх формування. Змінюється відповідно і роль викладача в цьому процесі. Він керує і спрямовує цей процес, перетворюючись у тьютора, консультанта. Тому створення ефективного інноваційного освітнього середовища з урахуванням можливостей ІКТ і Інтернет сприятиме поліпшенню підготовки майбутніх учителів та їхній конкурентоздатності.

Аналіз попередніх досліджень свідчить, що ідеї щодо технологізації освіти висловлював ще Я. Коменський, а поняття «Освітня технологія» у 20-х роках ХХ ст. використовувалось у

педагогіці та наукових працях з рефлексії (І. Павлов, В. Бехтерев, О. Ухтомський, С. Шацький). У науці є різні підходи до визначення поняття «педагогічна технологія». Воно розглядається багатоаспектно: як раціональний спосіб досягнення свідомо сформульованої освітньої мети (М. Вулман, І. Лернер, Б. Ліхачов, П. Сікорський та ін.), як педагогічна система (В. Безпалько, С. Сисоєва, Д. Чернілевський та ін.); як системодіяльний підхід до освітнього процесу (Г. Еллінгтон, Н. Кузьміна, П. Мітчел, О. Пехота, П. Самойленко та ін.).

На думку багатьох дослідників, педагогічну технологію можна відтворити, чим вона і відрізняється від методики. Наведемо далі визначення педагогічної технології, якого будемо дотримуватися. Педагогічні технології – це технології, що забезпечують перетворення педагогічного процесу в освітній установі на цілеспрямовану діяльність усіх його суб'єктів [2, с. 661]. Нині відбувається перехід від нормативного до відкритого навчання, що певним чином актуалізує проблему підготовки педагогів до впровадження педагогічних технологій. Інтенсивний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, мережі Інтернет, проектних технологій навчання зумовили появу і розвиток проектної технології Веб-квест. Ця технологія була розроблена в 1995 році в університеті Сан-Дієго (США) дослідниками Берні Доджем і Томом Марчем. Одержала своє продовження в працях Я. Биховського, Є. Полат, А. Хуторського та ін.

Мета статті полягає в розкритті ролі сучасних педагогічних технологій, їх інтеграції з ІКТ, підвищенні якості підготовки майбутніх фахівців у ВНЗ.

Нині майже всі студенти ВНЗ користуються ІКТ та Інтернет, що сприяє підвищенню мотивації до самоосвіти; формуванню необхідних компетенцій; реалізації їхнього креативного потенціалу; підвищенню особистісної самооцінки; розвитку особистісних якостей [1, с. 110]. Це і зумовило необхідність інтеграції методу проектів з використанням Інтернет і рольових ігор. Такий вид проектів одержав назву Веб-квест.

Веб-квест у педагогіці – проблемне завдання з елементами рольової гри, для виконання якої використовуються інформаційні ресурси Інтернет [3, с. 136]. А. Хуторський визначає Веб-квести як сторінки з певної теми на освітніх сайтах, що з'єднані гіперпосиланнями зі сторінками з інших сайтів у «Всесвітній павутині» [4, с. 454]. За своєю суттю, основою Веб-квестів є проектна методика, що орієнтована на самостійну діяльність студентів, котра здійснюється за певний проміжок часу. Цей метод органічно поєднується з груповим підходом до навчання (cooperative learning). Веб-квести за тривалістю виконання бувають: короткострокові, що спрямовані на одержання знань і здійснення їх інтеграції в систему. Робота над ними може тривати

від одного до трьох занять; довготривалі, що спрямовані на розширення й уточнення понять. По завершенню роботи над довготривалим Веб-квестом студент повинен вміти здійснювати глибокий аналіз одержаних знань, вміти їх трансформувати, володіти матеріалом і використовувати його для створення завдань для роботи в певній темі. Робота над довготривалим Веб-квестом може тривати до трьох місяців.

За предметним змістом розрізняють такі Веб-квести: монопроекти і міжпредметні. За типом завдань, що виконують студенти: переказ, компіляційні завдання, журналістські, конструкторські, творчі, переконуючі, розв'язок спірних проблем, самопізнавальні, аналітичні, оцінні, наукові. Як зазначає Є. Полат, Веб-квест повинен мати наступну структуру: вступ (формулювання теми, опис головних ролей учасників, сценарій квесту, план роботи або огляд усного квесту); центральне завдання (завдання, питання, на які студенти мають знайти відповіді в межах самостійного дослідження, який підсумковий результат має бути досягнутий); список інформаційних ресурсів, що можна використати під час досліджень, у тому числі ресурси Інтернет; опис основних етапів роботи: керівництво до дії; підсумки дослідження, питання для подальшого розвитку теми.

Розгляньмо етапи роботи над Веб-квестом.

Початковий етап (командний). На цьому етапі студенти знайомляться з основними поняттями з вибраної теми, матеріалами аналогічних проектів. Здійснюється розподіл ролей в команді з 3-4 студентів на одну роль. Усі члени команди мають допомагати один іншому і вчитися працювати з відповідними комп'ютерними програмами.

Рольовий етап. Індивідуальна робота студентів в команді на загальний результат. Студенти одночасно, відповідно до обраних ролей, виконують завдання. В зв'язку зі спільною метою, відбувається взаємне навчання студентів у роботі на комп'ютері, використанні Інтернет. Всі члени команди спільно підводять підсумки виконання кожного завдання, обмінюються матеріалами для досягнення мети – розв'язання спільного завдання.

Заключний етап. Команда працює спільно під керівництвом викладача, відчуває свою відповідальність за опубліковані в Інтернеті результати дослідження.

За результатами дослідження проблеми формулюються висновки і пропозиції. Проводиться конкурс виконаних робіт, в яких оцінюється розуміння завдання, достовірність викладеної інформації, її відношення до заданої теми, критичний аналіз, визначеність позиції, підходи до розв'язання проблем, індивідуальність і професіоналізм представлення. В оцінці результатів беруть участь як викладачі, так і студенти шляхом обговорення або інтерактивного голосування.

Розглянуті особливості інтерактивної методики Веб-квестів допомагає знаходити необхідну інформацію, здійснювати її аналіз, систематизувати і розв'язувати поставлені завдання. Її використання є нескладним, не потребує завантаження додаткових програм або одержання специфічних технічних знань та навичок – необхідним є лише комп'ютер і доступ до мережі Інтернет [5, с. 45]. Зазначимо, що реальне розміщення Веб-квестів у мережі дозволяє значно підвищити мотивацію на досягнення найкращих результатів.

Розглянемо деякі Веб-квести, що виконують студенти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Наприклад, під час вивчення німецької мови за професійним спрямуванням виконується Веб-квест на тему: «Warum sind Sie Lehrer geworden». Виконання такого Веб-квесту формує в студентів навички комунікативного спілкування, самостійності, відповідальності за прийняття рішення, особливого значення набуває формування та інтеграція знань з педагогіки, методики викладання, німецької мови та ін.

Навчання студентів у проєктній діяльності Веб-квест в інтеграції з іншими педагогічними технологіями сприятиме активному процесу одержання знань, умінню знаходити необхідну інформацію, використовуючи різноманітні інформаційні джерела, запам'ятовувати, здійснювати, організовувати себе до роботи. В цьому Веб-квести сприяють підвищенню якості навчання у ВНЗ.

Перевагою застосування Веб-квестів порівняно з традиційними завданнями є занурення майбутніх фахівців у природне інформаційне середовище, що забезпечує формування професійно-особистісних якостей студентів, їх мотиваційної, когнітивної та організаційної готовності до професійної самоосвіти, створення основи для розвитку індивідуального стилю професійної діяльності та сприяє забезпеченню професійної мобільності фахівця, його готовності до інноваційної діяльності.

Деякі вчені розглядають метод проєктів, що відноситься до технології коучингу як педагогічної технології. Коучинг «coaching» у перекладі з англійської мови – «тренерство», надихання, наставляння, а «coach» – тренер, інструктор.

Визначення поняття «коучинг», що наведено у Вікіпедії, звучить так: коучинг – інструмент особистісного й професійного розвитку, формування якого почалося в 70-х рр. Коучинг вирішує проблему підвищення мотивації навчання, в центрі навчального процесу знаходяться студенти, які самостійно навчаються, залучаючи інших до цього процесу. Важливим у коучингу є те, що викладач висуває проблему та спрямовує діяльність студентів на досягнення мети та результату, набуття власного досвіду в процесі самого навчання, впливає на атмосферу, емоційний стан кожного і групи в цілому. У разі використання коучингу роль педагога значно збагачується як у традиційному, так і в електронному навчанні. Це

не тільки функція передавання знань та навчання навичкам, а ще й реалізація функції стимулювання інтересу до навчання, руху до усвідомлень, розкриття потенціалу людини, що дозволяє зробити процес навчання і викладання більш цікавим й ефективним. Коучинг – один із важливих напрямів підвищення якості навчального процесу у вищій школі, підготовки людини до життя, професійної підготовки та підтримки. Коучинг сприяє підвищенню мотивації навчання, пропонує технології, що спрямовані на розв'язання висунутої проблеми.

Упровадження сучасних педагогічних технологій навчання, інтеграція їх до ІКТ, використання коучингу сприяє модернізації сучасної вищої освіти, підготовці конкурентоздатного фахівця. Такі фахівці, здатні пристосовуватися до швидких змін у суспільстві, що постійно розвивається, формуються вміння самостійно ставити перед собою цілі та досягати їх, брати на себе відповідальність за прийняття рішень, постійно прагнути до самоосвіти та самоконтролю.

Література

1. Гуревич Р.С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті майбутніх фахівців / Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія, М.М. Козяр; за ред. Гуревича Р.С. – Л.: ЛДУ БЖД, 2012. – 380 с.
2. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; [гол. ред. В.Г. Кремень]. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
3. Кадемія М.Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання: термінологічний словник / М.Ю. Кадемія. – Л.: СПОЛОМ, 2009. – 260 с.
4. Трайнев В.А. Новые информационные коммуникационные технологии в образовании / В.А. Трайнев, В.И. Теплышев, И.В. Трайнев. – М.: Изд. Дашков и К°, 2008. – 45 с.
5. Хуторской А.В. Современная дидактика: учеб. пособ. / А.В. Хуторской. – 2-е изд., перераб. – М.: Высш. шк., 2007. – 639 с.

Кадемія Майя Ефимовна – кандидат педагогічних наук, доцент, заведуючий кафедрою інноваційних і інформаційних технологій в освіті, Інститута магистратури, аспірантури, докторантури Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.
E-mail: kme@svitonline.com

ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ В ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ

Аннотація. В статті розглядається проблема модернізації сучасної освіти України на основі впровадження сучасних педагогічних технологій, які можуть бути інтегровані з ІКТ, підвищення якості підготовки спеціалістів на цій основі.

Ключевые слова: Веб-квест, інформаційно-комунікаційні технології, коучинг, метод проектів, мотивація.

Kademija Maja – Candidate of Pedagogical Sciences, Assistant Professor, the Head of Innovative and Information Educational Technologies Chair (the Institute of Master, Postgraduate and Doctoral Study, Vinnytsya State Pedagogical University named after Mykhaylo Kotsubynsky).

E-mail: kme@svitonline.com

INNOVATIVE EDUCATION TECHNOLOGY IN TRAINING OF FUTURE TEACHERS

Summary. *The paper addresses the problem of modernization of Ukraine of modern education, training future teachers through the introduction of modern educational technologies that can be integrated with information and communication technology: use the power of social services of the Internet to improve the quality of future professionals. A special role in this process given technology project Web-quest, based on the method of integration projects using the Internet and role-playing games.*

Presents the characteristics of Web technology quest, typology, structure. We consider the stages of work on Web Quests, algorithm execution. It is noted that interactive methods of Web Quest promotes the formation of self-educational, informative, communicative competence, and significantly increases student motivation, responsibility for decisions, learns to defend their own opinion. Most of the projects involve the integration of knowledge in pedagogy, teaching methods and knowledge from different disciplines. This in turn will cause the process of learning, the ability to find, organize, analyze and synthesize information using various sources of information. This Web Quests enhance the quality of knowledge of future teachers during their training in high school. In the process, students are immersed in a natural information medium. This in turn ensures the formation of professional skills that are simulated in the implementation of projects. Some scholars consider the project method and attribute it to educational technology coaching. Technology Coaching increases learning motivation, and promotes problem, put forward the teacher gets their own experience of professional tasks affects the emotional state of each participant in the project. Coaching – one of the important directions in the learning process that promotes the role of the teacher in the traditional and e-learning, one of the ways to improve the training of future professionals in higher education.

Key words: *Web-quest, informative-communicative technologies, coaching, project method, motivation.*

Bibliography

1. Gurevych R.S. Informacijno-komunikacijni tehnologii v profesijnij osviti majbutnih fahivciv / R.S. Gurevych, M.Ju. Kademija, M.M. Kozjar ; za red. Gurevicha R.S. – L'viv : LDU BZhD, 2012. – 380 s.
2. Enciklopedija osvity / Akad. ped. nauk Ukraïni : [gol. red. V.G. Kremen']. – K. : Jurinkom Inter, 2008. – 1040 s.
3. Kademija M.Ju. Informacijno-komunikacijni tehnologii navchannja : terminologichnij slovnyk / M.Ju. Kademija. – L'viv : Vid-vo «SPOLOM», 2009. – 260 s.
4. Trajnev V.A. Novye informacionnye kommunikacionnye tehnologii v obrazovanii / V.A. Trajnev, V.I. Teplyshev, I.V. Trajnev. – M.: Izd. Dashkov i K^o, 2008. – 45 s.
5. Hutorskoj A.V. Sovremennaja didaktika: ucheb. posob. / A.V. Hutorskoj. – 2-e izd., pererab. – M.: Vyssh. shk., 2007. – 639 s.